

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 12/2018

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Akulturace a česká základní škola / Magdaléna Vrbová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 3

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 5, č. 3 (2018), s. 14-17.

Článek se věnuje psychologické stránce problematiky cizinců v prostředí českého školství. Autorka, psycholožka v pedagogicko-psychologické poradně, se opírá o zkušenosti z praxe poradenské i učitelské. Přizpůsobování se novému kulturnímu prostředí (akulturace) doprovází tzv. akulturační stres. Výsledkem procesu, který probíhá na více úrovních, jsou čtyři druhy akulturace: asimilace, integrace, separace a marginalizace. Velmi cenný pro osobní pohodu dítěte je kladný vztah učitel-žák, který může pomoci dítěti-cizinci ke snadnější kulturní adaptaci v novém (cizím) prostředí. Přiložené ilustrace dokreslují prvotní pocity, myšlenky a úvahy člověka v neznámém prostředí, kde se mluví cizím jazykem, kterému nerozumí.

dítě cizí národnosti ; dítě migrujícího pracovníka ; akulturace ; jazyková bariéra ; cizí jazyk ; cizí země ; kulturní integrace ; přistěhovalec ; základní škola ; vztah učitel-žák ; pedagogická dovednost ; poradenská služba ; pedagogicko-psychologická poradna ; kulturní splynutí ; integrace ; marginální jedinec ; spolupráce ve výchově

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470684>

2.

Budoucnost akademických knihoven / Ondřej Fabián -- cze

In: Duha : informace o knihách a knihovnách z Moravy -- ISSN 0862-1985 -- Roč. 32, č. 3 (2018), s. 2-5.

Příspěvek se zabývá problematikou akademických knihoven. Autor se zamýšlí nad současností a budoucností akademických knihoven, změnami podmínek a

jejich potřeb na činnost a služby. Důležitost knihovního fondu se zmenšuje, naprostou samozřejmostí je pro knihovny poskytování přístupu k elektronickému obsahu, kdy jsou mnohé akademické knihovny zároveň jeho tvůrci. Knihovny by měly i nadále zůstat společenskými centry univerzit a zároveň podporovat vědeckovýzkumný proces. Další složkou je moderní technické vybavení, samostatnou kapitolou podpora otevřeného přístupu (Open Access). S tím souvisí i potřeba mnohem lepšího personálního zabezpečení. Závěrem autor poukazuje na nedostatečné zajištění propagace práce akademických knihoven a informovanosti vzhledem k veřejnosti i ke zřizovateli.

vysoká škola ; univerzita ; vysokoškolská knihovna ; společenský vývoj ; zpracování informací ; nové technologie ; digitalizace ; informační služby ; informační systém ; vědecká činnost ; přeměna ; publikační činnost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471072>

3.

Detské ľudové hudobné nástroje a ich využitie na hodine hudobnej výchovy = Children's folk musical instruments and their use in musical education / Lucia Šutková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Hudební výchova : časopis pro hudební a obecně estetickou výchovu školní a mimoškolní -- ISSN 1210-3683 -- Roč. 26, č. 2 (2018), s. 19-21.

Autorka článku seznamuje s vybranými dětskými hudebními nástroji, které se mohou využít v hodinách hudební výchovy, a uvádí i návody, jak tyto nástroje ve škole vyrobit. Dětské hudební nástroje dělí do skupin podle akustické charakteristiky na samoznějící, blánové, vzduchové a strunové. Tyto nástroje umožňují učitelům hudební výchovy ozvláštnit hodinu a využít dětskou kreativitu jak při jejich vyrábění, tak při provozování hudby samé.

hudba ; hudební výchova ; hudební nástroj ; dítě ; vzdělávání ; tvořivost ; škola ; akustika ; učitel ; vyučovací předmět ; dětský hudební nástroj

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470714>

4.

Dorazí plošná digitální prohibice i do našich škol? : ve Francii určuje zákaz používání mobilních telefonů zákon / Lukáš Doubrava -- cze

In: Učitelské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 121, č. 34 (2018), s. 4-7.

Na základě zákazu používání mobilních telefonů ve Francii se rozproudila širší debata i u nás. Autor článku se věnuje negativním i pozitivním důsledkům využívání elektronických zařízení ve školách. Možnosti jejich řešení, nastavení pravidel. V ČR neplatí plošný zákaz, ale řada škol má nastavena svá vlastní pravidla. Ta jsou ukotvena přímo ve školním řádu nebo fungují na principu domluvy. Nabízí se otázka, zda nezavést celoplošnou regulaci danou zákonem, vyhláškou nebo metodickým pokynem. V článku je diskutováno téma kyberšikany i ochrana před digitální demencí.

škola ; mobilní technologie ; pravidlo ; školní řád ; zákon ; školský zákon ; usměrňování ; legislativa ; vyhláška ; metodická příručka ; kyberšikana ; Francie ; Česko ; mobilní telefon ; tablet ; použití ; zákaz ; dohoda ; digitální demence

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470792>

5.

Dvě školy při střídavé péči / Václav Mertin -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 1

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 15, č. 10 (2018), s. 19-21.

Od roku 2012 je možné, aby dítě v České republice navštěvovalo střídavě dvě základní školy, pokud bylo svěřeno do střídavé péče obou rodičů. Psycholog Václav Mertin považuje toto rozhodnutí za špatné a svůj postoj vysvětluje. Dvě souběžné školy představují jednoznačně zvýšené nároky na edukaci dítěte, zhoršují podmínky pro vzdělávání a navíc dítěti ztěžují některé další aspekty socializace. Vzdělání představuje zásadní úkol pro vývojové období dětství a je třeba pro jeho optimální naplnění vytvářet vhodné podmínky. Podstatné je i zajištění volnočasových aktivit. Druhým aspektem je vytváření emocionální vazby dítěte na třídu a učitele. Václav Mertin se obrátil na ministry školství a spravedlnosti s žádostí o úpravu tohoto stavu.

dítě ; vývoj dítěte ; dítě rozvedených rodičů ; neúplná rodina ; péče o dítě ; ochrana dítěte ; výchovné působení ; spolupráce ve výchově ; rodičovská

odpovědnost ; rodičovská role ; vzdělávací možnosti ; emocionální adaptace ; emocionální narušenost ; legislativa ; pedopsychologie ; psycholog ; střídavá péče ; střídavá výchova

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470927>

6.

Interpretační schémata domácího násilí / Oldřich Matoušek -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 3

In: Fórum sociální práce -- ISSN 2336-6664 -- Roč. [6], č. 2 (2015), s. 66-70.

V úvodu se příspěvek zabývá otázkou biologických dispozic k násilnému chování a kulturním kontextem domácího násilí (DN). Poté se věnuje domácímu násilí z pohledu organizací, které se zabývají dospělými lidmi i dětmi zasaženými DN, charakterizuje systemický a lineární přístup k DN, vymezuje termíny pachatel, oběť a klient. V závěru se zabývá DN z perspektivy klientů.

domácí násilí ; agresivita ; kulturní prostředí ; organizace ; ochrana dítěte ; pojem ; interpretace

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470970>

7.

Jazyková změna jako výsledek užívání jazyka / Mirjam Fried -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Studie z aplikované lingvistiky = Studies in applied linguistics -- ISSN 1804-3240 -- Roč. 9, č. Special issue (2018), s. 5-10.

Úvodní článek ke speciálnímu číslu věnovanému diachronní lingvistice (jazykovědnému oboru, který zkoumá jazyk v jeho vývoji) stručně shrnuje vývoj této disciplíny v nedávném období a představuje témata jednotlivých publikovaných studií. Ty se věnují např. morfologické produktivitě v diachronní perspektivě na příkladech sufixů ze staré italštiny, kvantitativní analýze ortografické variability v Korpusu rané anglické korespondence, diachronní korpusové analýze slovosledu českých posesivních adjektiv, lemmatizaci staročeských textů, užívání reflexivní deagentní konstrukce v češtině 15. - 17.

století, anaforické funkci výrazu ten v gramatikalizační perspektivě a enantiosémii z perspektivy lingvistických teorií intersubjektivit.

lingvistika ; výzkum ; jazyk ; historické hledisko ; analýza ; text ; morfologie ; pravopis ; gramatika ; sémantika ; historická lingvistika ; diachronní lingvistika

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471183>

8.

Kde se v dětech bere agresivita? / Daniela Kramulová

In: Rodina a škola [cze] -- ISSN 0035-7766 -- Roč. 65, č. 7 (září) (2018), s. 22-23.

Agresivita, vnitřní připravenost jednat útočně, je z určité části vrozená a přirozená (40%). V řadě situací pomáhá nejen člověku, ale i dalším živočichům přežít. Významnou roli však hraje také sociální prostředí (60%). Autorka uvádí i další faktory, které míru agresivity ovlivňují - hormony (serotonin testosteron), psycho-sociální faktory (působení rodiny, vrstevnických skupin, školy, celospolečenská situace). Psychologové dělí agresivní chování podle různých hledisek do skupin - reaktivní (deficity v sociálních dovednostech), proaktivní (snaha o dominantní postavení). Výzkum nizozemské psycholožky Marieke Visserové zaměřený na kontexty vedoucí k agresivnímu chování školních dětí (5000 dětí v období od ZŠ po SŠ). Dětská agresivita a vztahy v rodině.

dítě ; agresivita ; afektivní chování ; násilí ; odchylka v chování ; nesprávné chování ; interpersonální vztahy ; vztahy mezi vrstevníky ; sociální působení ; rodinná výchova ; rodinné prostředí ; rodičovská odpovědnost ; psychologie chování ; povaha ; psychické vlastnosti

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471139>

9.

Nespokojenost žen s vlastním tělem v třetím trimestru těhotenství /

Chabadová K., Daňsová P., Lacinová L., Masopustová Z. -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Česko-slovenská pediatrie : časopis České a Slovenské pediatrické společnosti -- ISSN 0069-2328 -- Roč. 73, č. 5 (září) (2018), s. 313-319.

Cílem studie bylo prozkoumat souvislost mezi nespokojeností se specifickými částmi těla v těhotenství, vztahem k nenarozenému dítěti, depresí, úzkostností, paritou a věkem. Výzkumný soubor tvořilo 831 českých žen ve třetím trimestru těhotenství ve věku od 19 do 47 let. Depresivita byla měřena pomocí metody Patient Health Questionnaire - 9, úzkostnost pomocí metody Generalized Anxiety Disorder, pro zjišťování míry nespokojenosti s vlastním tělem se využila metoda Pregnancy Figure Rating Scales a pro měření pocíťovaného vztahu k očekávanému dítěti byla vytvořena nová škála. Výsledky ukázaly, že nespokojenost s vlastním tělem v třetím trimestru těhotenství souvisí částečně s mírou depresivity, kvalitou vztahu k očekávanému dítěti a paritou.

těhotenství ; psychologie ; žena ; spokojenost ; tělesné vlastnosti ; vztah matka-dítě ; deprese ; úzkost ; věk ; výzkum ; citový vztah ; body image ; tělo

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470957>

10.

Nutit, nebo nenutit? : dojídat, či nedojídat? / Helena Chvátalová -- cze

In: Informatorium 3-8 : časopis pro výchovu dětí od 3-8 let v mateřských školách a školních družinách -- ISSN 1210-7506 -- Roč. 25, č. 8 (říjen) (2018), s. 18-20.

Článek nejprve přináší kazuistiku děvčete v mateřské škole, které se dostalo do psychických problémů díky přístupu učitelek ke skutečnosti, že nejí maso. Takto se ale chová spousta učitelek, děti musejí vše dojídat, často je jim dojezení předkládáno jako forma trestu. V takových případech je vhodný zásah rodičů. Dětská psycholožka říká, že dítě začne jíst, až to přestane dospělé zajímat. Vztah dítěte k jídlu určují rodiče a pod jejich dohledem by mělo dítě získat správné stravovací návyky.

mateřská škola ; stravovací zvyklosti ; jídlo ; rodičovská odpovědnost ; pedopsychologie ; školní strava

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470979>

11.

O vzdělávacím systému, maturitě a studiu učitelství matematiky v Bavorsku. Část 1 / Martina Kašparová, Lukáš Honzík, Jaroslav Hora, Šárka Pěchoučková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Učitel matematiky -- ISSN 1210-9037 -- Roč. 26, č. 2 (107) (2018), s. 81-97.

Příspěvek poskytuje čtenáři informace o maturitě z matematiky, možných cestách k získání maturity z matematiky a cestě ke studiu učitelství matematiky v Bavorsku na vysoké škole tak, aby bylo možné srovnání České republiky s Bavorskem. Příspěvek seznamuje s bavorským vzdělávacím systémem a ukazuje, jaké vzdělání může mít budoucí učitel matematiky, a zároveň poskytne informaci o tom, na jakých školách může působit.

system výchovy a vzdělávání ; maturita ; vysokoškolské studium ; pedagogické povolání ; vzdělávání učitelů ; vysoká škola ; komparace ; informace ; matematika ; škola ; Bavorsko (Německo) ; Česko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470903>

12.

Petrohradský rukopis Richentalovy Kroniky kostnického koncilu / Kamil Boldan -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129 -- Roč. 40, č. 9 (2018), s. 26-27.

Autor článku nejprve seznamuje s kostnickým koncilem, který měl překonat papežské schizma a během kterého byl upálen Mistr Jan Hus. Po r. 1420 sepsal německou kroniku kostnických událostí Ulrich Richental. Zachytil mnoho jednotlivostí, které v oficiálních aktech koncilu nelze nalézt. Veškeré dění líčil perspektivou kostnického měšťana, který jen přihlíží. Existují dva opisy Kroniky kostnického koncilu, tzv. Pražský a Petrohradský. Oba vlastní Národní knihovna ČR. V článku jsou detailně popsány z hlediska jejich obsahu i dekorací. Osudy Petrohradského rukopisu podrobněji (z Carské akademie přes Sovětskou akademii věd do Československa díky tajemníku Ministerstva zahraničních věcí Vlado Clementisovi).

dějepis ; dějiny středověku ; církve ; katolicismus ; historické hledisko ; Národní knihovna České republiky ; Kostnice (Německo) ; kronika ; rukopisy ; století 15

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470907>

13.

Profesní kompetence učitelů v mezinárodním srovnání / Věra Uhl Skřivanová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Výtvarná výchova : časopis pro výtvarnou a obecně estetickou výchovu školní a mimoškolní -- ISSN 1210-3691 -- Roč. 58, č. 1-2 (2018), s. 6-19.

Autorka se v článku zabývá mezinárodní odbornou diskuzí na téma profesní kompetence učitelů ve výuce orientované na dosahování žákovských kompetencí. Cílem empirické studie v oblasti didaktiky výtvarné výchovy je ověřit navržený mezinárodní nástroj srovnání a evaluace Společný evropský referenční rámec vizuální gramotnosti, dále identifikovat, vyhodnotit a popsat kvality učitelských kompetencí ve výuce výtvarné výchovy. Sběr empirických dat probíhal v akademickém roce 2014-2015 na sedmi českých gymnáziích v průběhu osmdesáti vyučovacích hodin.

učitel ; způsobilost ; profese ; komparace ; empirický výzkum ; didaktika ; výtvarná výchova ; hodnocení ; vizuální schopnost ; gymnázium ; Evropská unie ; Česko ; práce učitele ; mezinárodní srovnávání ; vizuální gramotnost ; 2014-2015

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470671>

14.

Repräsentativer Schulhausbau in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts = Representative school building construction in the second half of the 19th century : zwei Beispiele aus der Stadt Luzern und der Stadt Zürich : two examples from the cities of Lucerne and Zurich / Stefanie Marolf, Jonas Dischl -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Historia scholastica : mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělávání : international review for history of education -- ISSN 1804-4913 -- Roč. 4, č. 1 (2018), s. 62-78.

Ve Švýcarsku vedly ve 2. polovině 19. století četné demografické, sociální, pedagogické a ekonomické změny ke stoupajícím požadavkům na zřizování nových učeben. Na podporu školského systému, jenž sehrál zásadní roli v počáteční fázi budování mladého liberálního federálního státu, vznikaly prestižní školní budovy. S tím, jak se odstraňovaly městské hradby a přilehlé vesnice se stávaly součástí měst, utvářely se moderní urbanistické celky, jejichž důležitým cílem byla kvalitní školní výchova a vzdělávání. Příspěvek popsavý proces analyzuje; blíže se zaměřuje na charakteristiku dvou školních budov (uspořádání učeben a dalších prostorů, hygienické požadavky, důraz na funkčnost i estetiku), jednu v Lucernu, druhou v Curychu.

město ; školní budova ; výchova ; vzdělávání ; historické hledisko ; estetika ; prestiž ; demografie ; sociální prostředí ; ekonomické podmínky ; pedagogika ; systém výchovy a vzdělávání ; školství ; urbanizace ; hygiena ; kvalita vyučování ; vesnice ; stát ; liberalismus ; Curych (Švýcarsko) ; Luzern (Švýcarsko) ; Švýcarsko ; funkčnost ; 1851-1900

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471111>

15.

Syndrom vyhoření a životní styl učitelů českých základních škol / Radek Ptáček, Martina Vňuková, Jiří Raboch, Irena Smetáčková, Pavel Harsa, Lucie Švandová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Česká a slovenská psychiatrie : časopis České psychiatrické společnosti ČLS JEP a Psychiatrickej spoločnosti SLS -- ISSN 1212-0383 -- Roč. 114, č. 5 (říjen) (2018), s. 199-204.

Výkon učitelů je spojen s velkou psychickou zátěží, která může vyústit v syndrom vyhoření, ale i v symptomy některých duševních poruch. K tomu přispívá i problematický životní styl. Cílem prezentované studie bylo zjistit míru vyhoření u učitelů základních škol a identifikovat hlavní zdroje vyhoření v souvislosti se životním stylem. Dotazníkové šetření na vzorku zhruba 2400 učitelů zkoumalo anamnézu, výkon profese učitele a životní styl. 53% učitelů uvedlo, že jejich práce je pro ně zdrojem dlouhodobého stresu, učitelé jasně neoddelují práci a jejich volný čas trpí často vyšší formou vyhoření. Kolem 15% učitelů uvádí střední až těžkou míru deprese. Podrobné výsledky v tabulkách.

učitel ; pedagogické povolání ; únava ; psychická zátěž ; syndrom vyhoření ;
životní styl ; působení ; výzkum ; psychiatrie ; deprese

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470924>